

РЕШЕНИЕ

№ 5961

гр. София, 30.10.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, ХХ КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 02.10.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Стефан Станчев

ЧЛЕНОВЕ: Миглена Недева

Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Дора Тинчева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **5905** по описа за **2020** година докладвано от съдия Миглена Недева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/ и чл. 285, ал. 1, второ изречение от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/.

Образувано е по касационна жалба от К. Т. И., изгърпяващ понастоящем наказание "лишаване от свобода" в Затвора - С., лично и от адв. А. П. И., срещу Решение № 1373/27.02.2019 г. на Административен съд – София град, 9^{-ти} състав, постановено по адм. д. № 1550 по описа на съда за 2018 г., с което е отхвърлен предявеният от К. Т. И. иск против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 100 000 лева, за периода от 07.01.2007 г. до 19.01.2018 г. вследствие неизготвяне на план на присъдата му.

Касаторът излага твърдения за неправилност на решението, поради нарушение на материалния закон и необоснованост, касационни основания по чл. 209, т. 3 от АПК. Излага съображения за основателност и доказаност на иска. Твърди, че задължение на администрацията на затвора е след влизане в сила на присъдата на 06.04.2010г, да изготви план, а такъв е бил изготвен едва на 19.01.2018г. Намира за

неправилен извода на съда, че след като има изготвени текущи доклади за лишения от свобода, то същите се приравняват на план за изпълнение на присъда. Твърди, че индивидуалния план за изпълнение на присъдата има за цел включване на осъдения в програми и дейности за личностна промяна и отстраняване на факторите, които формират риска от рецидив и от вреди, превеждане за изтърпяване на наложеното наказание в затворническото заведение от по-лек тип, оказва значение при условно предсрочно освобождаване. Счита, че липсата на такъв документ е в разрез с чл. 3 от ЗИНЗС и ЕКЗПЧОС. Иска се отмяна на решението на едноличния състав на административния съд и и спорът да бъде решен по същество, като се уважи изцяло исковата претенция.

Ответникът по касация, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез юрк. С., излага писмено становище за неоснователност на жалбата. Моли решението да бъде оставено в сила. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на жалбата. Моли решението на едноличния състав на Административен съд – София град да бъде оставено в сила.

Касационната жалба е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА като подадена в срок и от лице с правен интерес от оспорването.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Административен съд – София град, като взе предвид становищата на страните и извърши проверка на обжалваното решение на посочените касационни основания, съгласно разпоредбата на чл. 218, ал. 1 от АПК и след служебна проверка за допустимостта, валидността и съответствието на решението с материалния закон по реда на чл. 218, ал. 2 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Обжалваното решение е постановено в производство по чл. 203 и следващите от АПК, вр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл. 284 от ЗИНЗС, образувано по иск на К. Т. И. против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за претърпени неимуществени вреди, за периода от 07.01.2007 г. до 19.01.2018 г., в размер на 100 000 лева, като обезщетение за незаконосъобразно бездействие, вследствие неизготвяне на план на присъда на лишения от свобода.

С решение № 1373 от 27.02.2020 г., постановено по адм. дело № 1550/2018 г., АССГ, 9-ти състав е приел за неоснователен иска за заплащане на обезщетение за претърпени от И., в периода 07.01.2007 г. - 19.01.2018 г., неимуществени вреди, в размер на 10 000 лв., причинени от незаконосъобразно бездействие на служители на ответника, изразяващо се в вследствие неизготвяне на план на присъда на лишения от свобода.

Въз основа на събраните писмени и гласни доказателства първостепенният съд е обосновал извод, че от целия исков период (07.01.2007 г. - 19.01.2018 г.) касаторът И., в периода от 08.01.2007 година до 06.04.2010 година, не е имал качеството на лишен от свобода. Приел е, че нито в ЗИН, нито впоследствие до влизане в сила на присъдата, новият ЗИНЗС не са предвиждали задължение на администрацията на Затвора да изготви план на присъдата по отношение на задържани лица в качеството на обвиняеми или подсъдими, поради което не е налице незаконосъобразно бездействие, което да е довело до претърпени неимуществени вреди или нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС.

За да приеме искът за неоснователен и недоказан, по отношение на периода

06.04.2010г.- 19.01.2018 г., съдът е приел, че от събраните по делото доказателства се установява, че първоначалната оценка на лишения от свобода е изготвена през 2010 година /когато той е придобил качеството на лишен от свобода, като е отчетен среден към висок риск от рецидив-77 т. и съгласно разпоредбата на чл.155, ал.1 от ЗИНЗС същата е актуализирана според динамиката на настъпилите промени в поведението му- 2011, година-76 точки, 2012 година-78 точки, 2013 година-81 точки, 2014 година-78 точки,а в периода 2015 година-2017 година е правен преглед на оценка на риска от рецидив и анализ на поведението на осъдения от отговорните служители в Затвора- [населено място]. Обосновал е извод, предвид колебливото поведение на ищеца и липсата на трайни положителни тенденции не се е налагало оценката да бъде коригирана, като планът не е актуализиран с оглед факта, че заложените цели и задачи на предходния не са изпълнени. Посочил е, че резултатите от провежданата социално възпитателна работа с лишения от свобода са отразявани в текущи доклади в периоди от 2011 година до 2016 година, освен това е налице и признание, че има изготвен План на присъдата за 2011 година и други от самия процесуален представител на ищеца, за което по делото се съдържат писмени доказателства Предвид изложеното, АССГ, 9 състав е обосновал извод, че не са налице елементи от фактическия състав на чл.284 от ЗИНЗС, а именно бездействие от страна на администрацията на затвора, настъпила за ищеца вреда, вследствие на твърдяното бездействие на ответника, както и наличие на причинна връзка между тях.

Съгласно чл.845, ал.1 от ЗИНЗС, „Държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3“.

Разпоредбата на чл.3 от закона предвижда, че „осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение“, като за нарушение се смята и „поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“.

Материалноправните предпоставки, необходими за ангажиране отговорността на държавата за вреди по реда на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС се обуславят от кумулативното наличие на елементите на следния фактически състав:

1) незаконни действия и/или бездействия, между изброените в чл.3 от ЗИНЗС, извършени от длъжностни лица на ответника, които представляват административна дейност по смисъла на специалните ЗИНЗС и ППЗИН;

2) реално претърпяна от ищеца вреда; и

3) пряка причинно - следствена връзка между горните две.

Липсата, на който и да е от тях обуславя липса на основание за ангажиране на отговорността на държавата.

К. състав възприема установената от първоинстанционния състав фактическа обстановка и правните му изводи.

Основното съображение на първоинстанционния съд за отхвърляне на исковата претенция е, че не се установява И. да е бил подложен на нечовешко, унижително

отношение в следствие на бездействие на администрацията на затвора, респективно на ответника по иска за изготвяне на План на присъдата.

Тези изводи се споделят от настоящия съд.

Споделят се изводите на АССГ, 9-ти състав, че по отношение на периода от 08.01.2007 година до 06.04.2010 година не е налице незаконосъобразно бездействие, което да е довело до претърпени неимуществени вреди или нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. От събраните по делото доказателства, неоспорени от страните се установи, че в конкретният период касаторът И., не е имал качеството на лишен от свобода. Както правилно е посочил АССГ 9-ти състав, нито в ЗИН, нито в новият ЗИНЗС /до влизане в сила на присъдата/, не се предвижда задължение на администрацията на Затвора да изготвя план на присъдата по отношение на задържани лица, в качеството на обвиняеми или подсъдими, поради което не е налице незаконосъобразно бездействие от страна на администрацията на затвора, водещо до нарушение на чл.3 от ЗИНЗС.

По отношение на периода 06.04.2010 г.-19.01.2018 г. настоящият състав намира следното:

Изготвянето на оценка на риска и на план за изпълнение на присъдата е уредено в разпоредбите на ЗИНЗС и детайлизирано в ППЗИНЗС. Относими към настоящото производство са разпоредбите, уреждащи изготвяне на оценка на риска и планиране изпълнението на наказанието.

Съгласно чл. 155 ЗИНЗС оценката на риск от рецидив и вреди на осъдения се променя в зависимост от поведението на лишения от свобода.

Съгласно чл. 130 ППЗИНЗС последваща цялостна оценка на риска се извършва веднъж годишно, като резултатите се включват в текущия доклад на осъдения по чл. 129, ал.7 ППЗИНЗС.

Относно плана за изпълнение на присъдата регламентацията се съдържа в чл. 156 ЗИНЗС, която разпоредба урежда изготвянето на първоначалния план.

Препланирането е уредено в чл. 129, ал.4 ППЗИНЗС, според която разпоредба същото се извършва въз основа на срока на наказанието и настъпилите промени в хода на поправителното въздействие.

Липсва правна регламентацията относно времевите периоди, през които се прави препланиране, но доколкото същото е обусловено от оценката на риска и настъпилите промени, съдът приема, че препланиране на присъдата следва да бъде извършвано при промяна на резултатите от оценката на риска.

При така очертаната правна регламентация съдът приема, че в настоящия случай не е налице твърдяното незаконосъобразно бездействие от страна на служителите от затворническата администрация през визирания в искането период.

От приложените по делото доказателства е видно, че първоначалната оценка на лишения от свобода е изготвена през 2010 година, като е отчетен среден към висок риск от рецидив-77 т. и съгласно разпоредбата на чл.155, ал.1 от ЗИНЗС същата е актуализирана според динамиката на настъпилите промени в поведението му : 2011г.-76 точки, 2012г.-78 точки, 2013г.-81 точки, 2014 г.-78 точки.

В периода 2015 г. - 2017 г. е правен преглед на оценка на риска от рецидив и анализ на поведението на осъдения от отговорните служители в Затвора- [населено място], но предвид колебливото му поведение и липсата на трайни положителни тенденции не се е налагало оценката да бъде коригирана, като планът не е актуализиран с оглед факта, че заложените цели и задачи на предходния не са изпълнени, а участието на лишения

от свобода в планирани специализирани програми за въздействие "Овластяване на гнева" и „Умения за мислене“ е било епизодично и непостоянно, като са регистрирани множество прояви на агресия спрямо други лишени от свобода и за които са му налагани дисциплинарни наказания.

Първоначално строгият режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода е бил заменен през 2014 година на общ, резултатите от провежданата социално възпитателна работа с лишения от свобода са отразявани в текущи доклади в периоди от 2011 година до 2016 година.

Не се доказва бездействие от страна на администрацията на затвора и по отношение на изготвяне на План за изпълнение на присъдата. Налице е признание, че има изготвен План на присъдата за 2011 година от самия процесуален представител на касатора (виж л.16-22 по адм.д. №1550/2018 по описа на АССГ), за което по делото се съдържат и писмени доказателства.

Предвид това, настоящият касационен състав намира, че през периода от 2010 г. до предявяване на искането служителите в администрацията на затвора са изпълнявали вменените им от визираните по-горе разпоредби на ЗИНЗС и ППЗИНЗС задължения в насока оценка на риска и планиране на присъдата, съобразно получените резултати.

В тази връзка и за пълнота следва да се посочи, че дори да бе установено незаконосъобразно бездействие, то неизготвянето на документи, включително и такива по реда и условията на чл. 156, във връзка с чл. 154 от ЗИНЗС, не е и не може да има характер на нечовешко отношение, уронване на достойнство или пораждање на чувство на страх, незащитеност и малоценност, поради което не може да доведе и до такива последици.

От друга страна, изготвянето на предвидените в ЗИНЗС документи, е същинска дейност по изпълнение на наложено от съда наказание "лишаване от свобода", а неизпълнението на това задължение, не е и не се свързва с последиците по чл. 3 от същия закон.

По тези съображения, касационният състав намира, че не се установяват твърдените в жалбата нарушения на първоинстанционния административен състав, представляващи касационни основания за отмяна на решението по чл. 209, т. 3 от АПК, и жалбата следва да бъде отхвърлена, а постановено решение – оставено в сила

Ответникът претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Съгласно приложимата специална норма на чл.286, ал.2 ЗИНЗС когато искът се отхвърли изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските се заплащат от ищеца и при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло. От анализа на цитираната норма следва извод, че в производството по чл.284 и сл. ЗИНЗС ищецът дължи разноските, свързани с производството – за държавни такси, експертизи и т.н., но не и за адвокатски и юрисконсултски възнаграждения, независимо от това дали ответникът е бил представляван по делото. По изложените доводи на ответника не се присъждат разноски.

Предвид горното и на основание чл. 222, ал. 1 от АПК, вр.чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл. 284 от ЗИНЗС, Административен съд София - град, XX^{-ти} касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 1373/27.02.2019 г. на Административен съд – София град, 9 състав, постановено по адм. д. № 1550 по описа на съда за 2018 г., с

което е отхвърлен предявеният от К. Т. И. иск против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 100 000 лева, за периода от 07.01.2007 г. до 19.01.2018 г., вследствие неизготвяне на план на присъдата му.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ 1.

2.